

တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၢ်- 'မိၢ်ပသုတသးပုၢ်နီၣ်ယွၢ်အလံာ်'

တၢ်တီၢ်ထု- ပုၢ်တၢ်ဒီးဘးဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်ဃုသကွံၢ်ကညးကစၢ်ယွၢ်လၢအသးဒီးပျၢၣ်လၢအပွဲၤဒီးတၢ်ညှၢ်ကညီၤသးကညီၤ

၁. တၢ်ထံၣ်န့ၣ်ဝဲ 'လံာ်'- ယွၢ်အလံာ်

- တၢ်ဒီးဘးန့ၣ် ဟဲစိၣ်တၢ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ(ယရှု. ၅၇:၂၀). ယိၤရှုယၤ အပၢ် စီၤအါမိၣ်န့ၣ် အခူအပုၤမၤသံအီၤဒီး, အခူအပုၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်မၤသံစ့ၢ်ကိးအီၤ, ဒီး ယိၤရှုယၤ ကဲထီၣ်ဘၣ် စီၤပၤဖဲအဝဲအိၣ်ထဲ ၈ နံၣ်နီၣ်န့ၣ်လီၤ(၂၁:၂၃-၂၄; ၂၂:၁).
- ဖဲအသးအိၣ် ၂၆ နံၣ်န့ၣ်, ယိၤရှုယၤ ဃုတၢ်ဘျၢၣ်တၢ်ဘါလၢကဘျီထီၣ်သီက့ၤတၢ်, အဝဲမၤဂ့ၢ်ထီၣ်က့ၤတၢ်လုၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, အဝဲအခိၣ်ဖးန့ၣ်လၢ အထံၣ်န့ၣ်ဝဲယွၢ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ(စံး. ၉၇:၁၁).
- ပုၤလုၢ်တၢ်ခိၣ်အိၣ်န့ၣ် ထံၣ်န့ၣ်ဝဲ ယွၢ်အလံာ်(၂၂:၅), ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် အ copy အိၣ်ထဲတဘျီလီၤ.
- Hezekiah သံဝံၤ ၇၅ နံၣ်ဝံၤအလီၢ်ခဲ, တၢ်လၢအတလုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ပုၤတက့ၢ်လၢဝဲဘၣ်.
- ပုၤကွဲးလံာ် ဖးဝဲ(၂၂:၈), တဲဘၣ်ယိၤရှုယၤလၢ အဝဲမံၤ မ့ၢ်ဝဲလံာ်(ယွၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ)(၂၂:၁၀), ပျဲဝဲ လံာ်တဘျီအံၤလၢ ကတဲလီၤက့ၤအတၢ်တဲပုၤဒိၣ်ဝဲလီၤ(၁ သ့ၤ. ၂:၁၃; ၁ တံၤ. ၄:၁၃).

၂. ယွၢ်အလံာ်န့ၣ် မၤတၢ်လၢ ပုၤတၢ်ဒီးဘးဖိအသးပုၤ

- **လံာ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ**(၂၂:၁၁) န့ၣ် ဘၣ်တၢ်သုအီၤလၢ Pentateuch (၁ မိၤရှုတုၤ ၅ မိၤရှု) ဒီးဘၣ်တကိးအီၤလၢ **လံာ် ၅ မိၤရှု**(၅ မိၤ. ၂၈:၆၁; ၂၉:၂၁).
- ယိၤရှုယၤ န့ၣ် **စးထီၣ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်ဒီးဘးလၢအသးပုၤ** ကယီၤကယီၤန့ၣ်လီၤ(၂၂:၁၉; ရံ. ၃:၂၀; ၇:၇; ၉; ၉. ၄:၁၂), ဒီးအသးဘၣ်အါလီၤက့ၤအနီၢ်ကစၢ်အသး(လူၤ. ၁၈:၁၃).
- ပကဘၣ်စံးဆၢတၢ်ဒ် ယိၤရှုယၤ စံးဆၢဝဲအသိး(၂၂:၁၁, ၁၉; စံး. ၅၁:၁၇).
- ယွၢ်သ့ဝဲ **အတၢ်ပျံၤ(လၢအပျံၤကစၢ်ယွၢ်)**(၂၂:၁၁, ၁၃; ၂ ကရံၣ်. ၅:၁၁) လၢ ကလိး. ၁:၁၃ အဂီၢ်.

၃. စီၤပုၤ ယိၤရှုယၤဆ့ၣ်ဝဲအပုၤဒိၣ်န့ၣ်တဖၣ်လၢ ကဃုတၢ်ညှၢ်ကညီၤသးကညီၤလၢယွၢ်အအိၣ်

- ဝံလၢအမ့ၢ် ယံးရမံၤဒီး စဖါနုယၤန့ၣ် အိၣ်မူဝဲလၢ ၆၁၀ (610s) B. C., အဆၢတီၢ်, ဘၣ်ဆၣ် Huldah န့ၣ် ပုၤလဲၤလၢအအိၣ်ညီဒိၣ်တစဲး(၂၂:၁၄).
- **ယိၤရှုယၤ ဘၣ်သးသ့ၣ်ညါတၢ်န့ၣ် အရ့ဒိၣ်** ခိဖျိအလီၤကံၢ်လၢ အဆ့ၣ်ဝဲ ပုၤလုၢ်တၢ်အိၣ်, စီၤလိာ်စီၤပုၤအနဲၢ်ရှုၢ်, စီၤပုၤအပုၤလၢအခိၣ်ဒိၣ်တဂၤ, ဒီး ပုၤခံၤလၢအမ့ၢ်ပုၤအရ့ဒိၣ်, လၢအကျါတဂၤန့ၣ် မ့ၢ် Ahikam, လၢပုၤသ့ၣ်ညါလၢ အမ့ၢ် ယံးရမံၤ အတံၤသကိးန့ၣ်လီၤ(၂၂:၁၂, ယံး. ၂၂:၂၆:၂၄).
- ယိၤရှုယၤ အဘၣ်သးသ့ၣ်ညါတၢ်န့ၣ် အိၣ်ဖျါလၢအဝဲပီၢ်ယၢ်လီၤက့ၤအသးနီၢ်နီၢ်(၂၂:၁၃).

၄. လၢယွၢ်အတၢ်သးထီၣ်အပူၤန့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤအတၢ်ညှၢ်ကညီၤသးကညီၤ(ဃဘးကွံၢ် ၃:၂)

- ယွၢ်မၤပျံၤမၤဖးအီၤလၢကစံၣ်ညီၣ်ပုၤကလုာ်န့ၣ် မ့ၢ်အနီၢ်ကီၢ်လီၤ ခိဖျိအဝဲတဲဘၣ်ယိၤရှုယၤ လၢ **ပုၤတဂၤလၢအမၤလီၤသ့ဆူယအိၣ်**(၂၂:၁၅).
- ယွၢ်အာ်လီၤအီၤလီၤလၢယိၤရှုယၤန့ၣ် ကပူၤဖျဲးဝဲဒၣ်ဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်လၢအကဟဲဘၣ်ပုၤကလုာ်တဖၣ်, ကိးဝဲ ယိၤရှုယၤလၢ ပုၤယုၤဒါဖိအစီၤပုၤ(၂၂:၁၈).
- ပုၤစိာ်ယွၢ်အတၢ်ကစီၣ်န့ၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်(မၤတၢ် ၂၀:၂၇; ကလိး. ၁:၂၈), စံးဝဲလၢ **တၢ်ကတိၤခဲလၢာ်လံာ်အပူၤ**(၂၂:၁၆; ယဃူး. ၃၃:၁၁).
- ယွၢ်စံးဘၣ်ပုၤလၢအပီၢ်ယၢ်လီၤက့ၤအသးနီၢ်နီၢ်န့ၣ် "ယနုာ်ဟူနုာ်" (၂၂:၁၉), လၢ **အဒိကနုာ်တၢ်, ဒီး မၤဟးဂီၢ်ကွံၢ် တၢ်ဘါတၢ်ဂီၢ်တၢ်ဖိာ်**(၂၂:၂၃; ၂၅; ၁ သ့ၤ. ၁:၉).
- ဒ်ယွၢ်တီၢ်ဟံၣ်အကျဲအသိး, ယိၤရှုယၤန့ၣ် သံလၢတၢ်ညှၢ်မံၤသးမ့ၢ်အတၢ်ညှၢ်ခိၣ်အပူၤလီၤ. (၂၂:၂၀; ၂၃:၃၀).